BIRŠTONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Jaunimo g. 2, 59206 Birštonas, tel. +370 64779338 , el. p. kontrole@birstonas.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188644330

Birštono savivaldybės Tarybai
Birštono savivaldybės Merui

IŠVADA DĖL GARANTIJŲ SUTEIKIMO

2025 m. gruodžio 15 d. Nr. 3IŠ-6
Birštonas

Vietos savivaldos įstatymas[1] nustato, kad savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis, garantijų suteikimo kreditoriams už savivaldybės valdomų įmonių prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis.

Savivaldybės taryba priima sprendimus[2] dėl Savivaldybės garantijų teikimo už savivaldybės valdomų įmonių prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolų dokumentų sutartis, laikydamasi Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme nustatytų skolinimosi limitų ir gavusi Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos išvadą.

Birštono savivaldybės Meras[3] raštu kreipėsi į Birštono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybą (toliau – Kontrolės ir audito tarnyba) prašydamas parengti išvadas dėl Birštono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) galimybės prisiimti ilgalaikius įsipareigojimus pagal garantijas už UAB „Birštono šiluma“ planuojamas imti paskolas:

1. Dėl **426 316 Eur** garantijos suteikimo UAB „Birštono šiluma“ (toliau – Bendrovė) planuojamai imti ilgalaikei paskolai **2 131 580 Eur** investiciniam projektui dėl Birštono katilinės modernizavimo didinant šilumos gamybos patikimumą ir efektyvumą. Paskolos grąžinimo terminas - 192 mėn. Garantijos galiojimo laikotarpis iki visų Bendrovės prievolių pagal paskolos sutartį su UAB “ILTE“ tinkamo įvykdymo.

2. Dėl **31 549 Eur** garantijos suteikimo UAB „Birštono šiluma“ planuojamai imti ilgalaikei paskolai **157 746 Eur** investiciniam projektui dėl Apskaitos prietaisų su nuotolinio duomenų nuskaitymo funkcija įrengimo Birštono savivaldybėje. Paskolos grąžinimo terminas - 84 mėn. Garantijos galiojimo laikotarpis iki visų Bendrovės prievolių pagal paskolos sutartį su UAB“ILTE“ tinkamo įvykdymo.

[1] Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533(su vėlesniais pakeitimais) 67 str. 1 d. 3 p.
[2]Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533(su vėlesniais pakeitimais) 15 str. 2d. 21 p.
[3]Birštono savivaldybės mero raštas, 2025-12-08 Nr.(6.17.MR.)-SR-1192 „Dėl išvadų pateikimo“.

Vadovaudamasi Vietos savivaldos įstatymu[4], Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniu, įstatymu[5], Biudžeto sandaros įstatymu[6], Savivaldybių skolinimosi taisyklėmis[7] bei atsižvelgdama į Birštono savivaldybės Mero raštą[8], atlikome teisėtumo vertinimą dėl galimybės suteikti 457 865 Eur garantijas kreditoriui UAB „ILTE“ už Savivaldybės akcininko teisėmis valdomos UAB „Birštono šiluma“ planuojamas imti ilgalaikes paskolas 2 289 326 Eur.

Vertinimas suplanuotas ir atliktas taip, kad būtų gautas pakankamas užtikrinimas, jog Savivaldybė suteikdama garantijas už Bendrovės imamas ilgalaikes paskolas, neviršys teisės aktuose nustatytų skolinimosi limitų.

Savivaldybės administracija yra atsakinga už vertinimui pateiktų duomenų tikrumą ir teisingumą. Rengiant šią išvadą buvo vadovaujamasi nuostata, kad Savivaldybės administracijos pateikti duomenys yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus.

Vertinimo apribojimai

Lietuvos Respublikos teisės aktai nereglamentuoja Savivaldybės kontrolieriaus teikiamos išvados dėl Savivaldybės galimybės imti paskolą ar suteikti garantiją už Savivaldybės kontroliuojamų įmonių imamas paskolas formos, turinio ir apimties, nėra parengtų metodikų. Todėl rengiant šią išvadą apsiribota atlikti vertinimą teisėtumo požiūriu, t.y. vertinta Savivaldybės garanto suteikimo atitikimas imperatyvioms teisės normoms (privalomiems reikalavimams).

Su Išvada dėl garantijų suteikimo galima susipažinti Savivaldybės interneto puslapyje adresu www.birstonas.lt.

Vadovybės atsakomybė

Savivaldybės administracija ir Bendrovės vadovybė yra atsakingos už pateiktų dokumentų ir duomenų tikrumą bei teisingumą. Atliekant vertinimą buvo vadovaujamasi nuostata, kad pateikti dokumentai ir duomenys yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs, galutiniai, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus.

Savivaldybės administracijos Biudžeto ir apskaitos skyrius tvarko ir yra atsakingas už Savivaldybės vardu prisiimtų skolinių įsipareigojimų ir suteiktų garantijų apskaitą, paskolų panaudojimo kontrolę; analizuoja Birštono savivaldybės skolų būklę, kontroliuoja skolos limitų vykdymą ir yra už šias funkcijas atsakingas.

Savivaldybės administracija taip pat yra atsakinga už Savivaldybės vardu prisiimtų paskolų naudojimą pagal Savivaldybės tarybos nurodytą paskirtį teisės aktų nustatyta tvarka.

Bendrovės vadovybė atsako už paskolų, už kurias Savivaldybė teikia garantijas, panaudojimą nurodytiems tikslams, už savalaikį atsiskaitymą su prekių ir paslaugų tiekėjais, kredito įstaigomis bei informacijos teikimą.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų tikslas yra, atlikus vertinimą, gauti pakankamą užtikrinimą ir pateikti išvadą Savivaldybės tarybai, kurioje išreiškiama nuomonė dėl Savivaldybės galimybės suteikti garantijas už Bendrovės imamas ilgalaikes paskolas.

---

[4] Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533(su vėlesniais pakeitimais) 67 str. 1 d. 3 p.
[5] Lietuvos Respublikos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06 Nr.XII-1289 (su vėlesniais pakeitimais).
[6] Lietuvos Respublikos biudžeto sandoros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I- 430 (aktuali redakcija).
[7] Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 „Dėl Savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“.
[8] Birštono savivaldybės mero raštas, 2025-12-08 Nr.(6.17.MR.)-SR-1192 „Dėl išvadų pateikimo“.

Vertinimas atliktas taip, kad gautume pakankamą užtikrinimą, jog Savivaldybė suteikdama garantijas už Bendrovės imamas ilgalaikes paskolas, nepažeis teisės aktais nustatytų garantijų limitų.

Išsamesnis auditoriaus atsakomybės apibūdinimas pateiktas Birštono savivaldybės interneto tinklapyje adresu: http://birstonas.lt/savivaldybe/struktura-ir-kontaktai/kontroles-ir-audito-tarnyba-2/. Šis apibūdinimas yra sudedamoji auditoriaus išvados dalis.

Teisinis reguliavimas

Lietuvos Respublikos biudžeto sandoros įstatyme[9] nurodyta, kad Savivaldybės, laikydamosi Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme numatytų ir tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme[10] (toliau – Biudžeto įstatymas) nustatytų skolinimosi limitų (jeigu tokie limitai nustatomi), Vyriausybės nustatyta tvarka[11] gali teikti garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir sutartis pagal kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.

Savivaldybių skolinimosi taisyklėse nurodyta[12], kad savivaldybė turi įvertinti, ar prisiimdama skolinius įsipareigojimus pagal garantijas neviršys Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme ir Biudžeto įstatyme nustatytų skolinimosi limitų: skolos ir garantijų.

Savivaldybėms grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčių limitas 2025 metams nenustatytas[13].

Pagal Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinį įstatymą[14] savivaldybės skola pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolos, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, bet neapsiribojant jomis, negali viršyti 60 procentų atitinkamais metais prognozuojamo savivaldybės biudžeto pajamų ir pasibaigusių metų gautų biudžeto pajamų, išskyrus iš gyventojų pajamų mokesčio gautas pajamas, valstybės biudžeto dotacijas ir Europos Sąjungos ir kitą tarptautinę finansinę paramą, sumos, o savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ar kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus negali viršyti 10 procentų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir paskutinių pasibaigusių metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus iš gyventojų pajamų mokesčio gautas pajamas ir valstybės biudžeto dotacijas, sumos[15].

Savivaldybės garantijų limitai

Prognozuojamos 2025 metų Birštono savivaldybės biudžeto pajamos iš gyventojų pajamų mokesčio[16] – 9835,0 tūkst. Eur, o paskutinių pasibaigusių metų (2024 m.) Savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus iš gyventojų pajamų mokesčio gautas pajamas, valstybės biudžeto dotacijas ir Europos Sąjungos ir kitą tarptautinę finansinę paramą, suma – 2489,8 tūkst. Eur. Rodiklis, pagal kurį skaičiuojamas 2025 metų Savivaldybės skolos ir garantijų limitas yra **12 324,80 tūkst. Eur**.

---

[9] Lietuvos Respublikos biudžeto sandoros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I- 430 (aktuali redakcija).
[10] Lietuvos Respublikos 2025-2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatymas, 2024-12-19 Nr. XV-89.
[11] Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 „Dėl Savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“.
[12] Ten pat, 4 str.
[13] Lietuvos Respublikos 2025-2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatymas, 2024-12-19 Nr. XV-89.
[14] Lietuvos Respublikos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06 Nr.XII-1289 (su vėlesniais pakeitimais), 4 straipsnio 6 d.
[15] Lietuvos Respublikos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06 Nr.XII-1289 (su vėlesniais pakeitimais), 4 straipsnio 7 d.

Savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl Savivaldybės valdomų įmonių prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus negali viršyti **1232,48 tūkst. Eur** (10 procentų nuo Skolinimosi rodiklio).

Pagal Savivaldybės administracijos pateiktą informaciją, Savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas 2025 m. lapkričio 30 d. yra 640,1 tūkst. Eur (5,2 proc.), iš jų 250,0 tūkst. garantijų terminas baigiasi š. m. gruodžio 22 d.

Savivaldybei suteikus garantijas **457 865 Eur** už Bendrovės imamas ilgalaikes paskolas 2 289 326 Eur: **426 316 Eur** garantiją už planuojamą imti ilgalaikę paskolą **2 131 580 Eur** investiciniam projektui dėl Birštono katilinės modernizavimo didinant šilumos gamybos patikimumą ir efektyvumą ir **31 549 Eur** garantiją už planuojamą imti ilgalaikę paskolą **157 746 Eur** investiciniam projektui dėl Apskaitos prietaisų su nuotolinio duomenų nuskaitymo funkcija įrengimo Birštono savivaldybėje, Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai pagal garantijas sudarytų **1097,965 tūkst. Eur (8,91 proc.)** ir neviršytų teisės aktais nustatyto **10 proc.** garantijų limito.

Pastebėjimas. Suteikus Bendrovei **457 865 Eur** garantijas, Savivaldybė bus beveik išnaudojusi visą garantijų limitą ir ateityje neturės galimybės suteikti daugiau garantijų.

Garantijos suteikimo pagrįstumas

UAB „Birštono šiluma“ yra ribotos civilinės atsakomybės privatusis juridinis asmuo, kuris savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu. Bendrovės steigėjas ir vienintelis akcininkas, valdantis 100 proc. Bendrovės akcijų – Savivaldybė.

Bendrovė 2025-11-17 kreipėsi į Savivaldybės administraciją raštu Nr. 111 „Dėl garantijų UAB „ILTE“ suteikimo“. Bendrovė 2025-11-27 Savivaldybės administracijai pateikė papildomą informaciją ir dokumentus[17], kuriuose nurodė, jog ruošiasi vykdyti investicinį projektą „Birštono katilinės modernizavimas didinant šilumos gamybos patikimumą ir efektyvumą“, kurio numatoma vertė – 3 875 600 Eur. Įgyvendinus šį projektą, bus modernizuota Birštono katilinė ir vietoje susidėvėjusio biokuro katilo bus įrengti nauji šilumos gamybos įrenginiai: 4,5 MW biokuro katilas, iki 2 MW galios II laipsnio dūmų kondensacinis ekonomaizeris su absorbciniu šilumos siurbliu ir apie 300 m³ akumuliacinė talpa. Katilinės modernizavimas užtikrins patikimą šilumos energijos gamybą, didins šilumos energijos gamybos efektyvumą bei mažins iškastinio kuro vartojimą ir aplinkos taršą.

Bendrovė dėl šio projekto finansavimo pateikė paraišką UAB „ILTE“ ir 2025 m. birželio 3 d. gavo UAB „ILTE" sprendimą Nr. KKL1-33-01, kuriuo Bendrovei bus suteikta 2 131 580 Eur paskola ir 968 900 Eur dotacija. Viena iš UAB „ILTE“ paskolos suteikimo sąlygų - per 30 d. d. nuo paskolos sutarties pasirašymo pateikti 20 proc. paskolos vertės Birštono savivaldybės garantinį raštą **426 316** Eur sumai už Bendrovės įsipareigojimus pagal paskolos sutartį, kuris galiotų ne trumpiau nei iki visų Bendrovės prievolių pagal paskolos sutartį tinkamo įvykdymo. Paskolos grąžinimo terminas - 192 mėn., maksimalus paskolos grąžinimo atidėjimas - 26 mėn., paskolos išmokėjimo terminas – 26 mėn.

Bendrovė taip pat ruošiasi vykdyti investicinį projektą **„**Apskaitos prietaisų su nuotolinio duomenų nuskaitymo funkcija įrengimas Birštono savivaldybėje“, kurio numatoma vertė – 262 910 Eur. Įgyvendinus šį projektą Bendrovės įvadiniuose šilumos apskaitos prietaisuose bus įrengti skaitikliai su nuotolinio duomenų nuskaitymo funkcija. Įgyvendintas projektas užtikrins efektyvesnę šilumos energijos apskaitą bei greitesnį ir mažiau sąnaudų reikalaujantį sąskaitų

[16] Lietuvos Respublikos 2025-2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatymas, 2024-12-19 Nr. XV-89, 5 priedas.
[17] UAB “Birštono šiluma“ 2025-11-27 raštas Nr.112 „Dėl papildomos informacijos pateikimo“.

išrašymo procesą. Bendrovė dėl šio projekto finansavimo pateikė paraišką UAB „ILTE“ ir 2025 m. lapkričio 10 d. gavo UAB „ILTE" sprendimą Nr. KKL1-75-04, kuriuo Bendrovei bus suteikta 157 746 Eur paskola ir 52 582 Eur dotacija, tačiau viena iš UAB „ILTE“ paskolos suteikimo sąlygų - per 30 d. d. nuo paskolos sutarties pasirašymo pateikti 20 proc. paskolos vertės Birštono savivaldybės garantinį raštą **31 549** Eur sumai už Bendrovės įsipareigojimus pagal paskolos sutartį, kuris galiotų ne trumpiau nei iki visų Bendrovės prievolių pagal paskolos sutartį tinkamo įvykdymo. Paskolos grąžinimo terminas - 84 mėn., maksimalus paskolos grąžinimo atidėjimas – 26 mėn., paskolos išmokėjimo terminas - 26 mėn.

Bendrovė, siekdama, įgyvendinant minėtus investicinius projektus, pasinaudotų UAB „ILTE“ skirtomis lengvatinėmis paskolomis, kurių bendra suma sudaro 2 289 326 Eur bei įsisavintų jai skirtas dotacijas, kurių bendra suma sudaro 1 021 482 Eur, prašo Birštono savivaldybės tarybos iš viso suteikti **457 865** Eur vertės garantijas, skirtas paskolų sutartims su UAB „ILTE“ sudaryti.

Bendrovė yra Savivaldybės įsteigta ir valdoma įmonė, todėl Savivaldybė gali suteikti garantijas už Bendrovės prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolų sutartis.

Bendrovės finansiniai rodikliai

Civilinio kodekso 6.90 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad garantija laikomas vienašalis garanto įsipareigojimas garantijoje nurodyta suma visiškai ar iš dalies atsakyti kitam asmeniui – kreditoriui, jeigu asmuo – skolininkas prievolės neįvykdys ar ją įvykdys netinkamai, ir atlyginti kreditoriui nuostolius tam tikromis sąlygomis (skolininkui tapus nemokiam ir kitais atvejais). Garanto atsakomybė yra **subsidiari.**

Bendrovės 2021-2024 metų, 2025-09-30 veiklos finansiniai rodikliai

Rodikliai	2021 m. Eur	2022 m. Eur	2023 m. Eur	2024 m. Eur	2025 m. rugsėjo 30 d. Eur
Grynasis pelnas (Nuostoliai)	**-189208**	**-211565**	**175929**	**-30601**	**-85686**
Turtas:	**1709596**	**2014017**	**1536701**	**1553510**	**1418822**
Ilgalaikis turtas	***1305775***	**1282550**	1173124	1249493	1143170
Trumpalaikis turtas:	***403821***	**731467**	**363577**	**304017**	**273160**
Atsargos	85442	124159	59376	16195	32332
Per vienerius metus gautinos sumos	313016	587787	285856	255872	143666
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	5363	19521	18345	31950	97162
Mokėtinos sumos ir kiti įsipareigojimai, iš jų:	**881131**	**1317537**	**680159**	**556255**	**429153**
Po vienų metų mokėtinos sumos ir kiti ilgalaikiai įsipareigojimai	396356	239338	404293	143064	143064
Per vienus metus mokėtinos sumos ir kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	484775	1078199	275866	413191	286089

Šaltinis. Tarnybos atlikta analizė pagal audituotą Bendrovės 2021-2024 metų; 2025-09-30 finansinę atskaitomybę.

Bendrovės veikla nuostolinga. Bendrovė eilę metų dirba nuostolingai, sukauptas **nuostolis** 2025-09-30 – 844,0 tūkst. Eur.

Savivaldybė, neviršydama teisės aktais nustatyto garantijų limito, gali suteikti garantijas už UAB „Birštono šiluma“ imamas ilgalaikes paskolas: **426 316 Eur** garantiją planuojamai imti ilgalaikei paskolai **2 131 580 Eur** investiciniam projektui dėl Birštono katilinės modernizavimo didinant šilumos gamybos patikimumą ir efektyvumą; **31 549 Eur** garantiją planuojamai imti ilgalaikei paskolai **157 746 Eur** investiciniam projektui dėl Apskaitos prietaisų su nuotolinio

duomenų nuskaitymo funkcija įrengimui Birštono savivaldybėje. Tačiau dėl nuostolingos Bendrovės veiklos išlieka rizika, kad Bendrovė gali neužtikrinti savalaikio paskolų grąžinimo.

Atkreipiame dėmesį, kad Bendrovės finansiniai rodikliai rodo didėjančią Bendrovės veiklos finansinę riziką. Todėl yra rizika, kad dėl UAB „Birštono šiluma“ nuostolingos veiklos ir prisiimtų skolinių įsipareigojimų sumažės galimybė laiku grąžinti paskolas ir šią prievolę vykdyti galimai turės Birštono savivaldybė.

Manome, kad surinkti įrodymai suteikia pakankamą pagrindą nuomonei pareikšti.

IŠVADA

Mūsų nuomone, Birštono savivaldybė, suteikdama garantijas už UAB „Birštono šiluma“ imamas ilgalaikes paskolas: **426 316 Eur** garantiją planuojamai imti ilgalaikei paskolai **2 131 580 Eur** investiciniam projektui dėl Birštono katilinės modernizavimo didinant šilumos gamybos patikimumą ir efektyvumą; **31 549 Eur** garantiją planuojamai imti ilgalaikei paskolai **157 746 Eur** investiciniam projektui dėl Apskaitos prietaisų su nuotolinio duomenų nuskaitymo funkcija įrengimo Birštono savivaldybėje, neviršys Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme nustatyto Savivaldybės prisiimtų įsipareigojimų pagal garantijas limito.

Savivaldybės kontrolierė Janina Blekaitienė